

SLOVENSKI NAROD.

četrt leta 24 K, za pol leta 12 K, za četr leta 6 K, za en mesec 2 K. Kdor hodi sam ponj, plača za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četr leta 5 K 50 h, za en mesec 1 K 90 h. — Za Nemčijo celo leto 28 K. Za vse druge dežele in Ameriko celo leto 30 K. — Na naročbo brez istodobne vpošljitve naročnine se ne ozira. — Za ostanila se plačuje od peterostopne po 14 h, če se osmanila tiska enkrat, po 12 h, če se tiska dvakrat in po 10 h, če se tiska trikrat ali večkrat. — Dopisi naj se izvoli frankovati. — Rokopisi se ne vracajo. — Uredništvo in upravljanje je v Knafliovih ulicah št. 5. — Upravnemu naj se blagovoljno pošiljati naročnine, reklamacije, ostanila, t. j. administrativne stvari.

Uredništva telefon št. 34.

Nemški Industrijalci — nasprotniki interesov naše dežele!

Med raznimi drugimi organizacijami industrijalcev, katerih delokrog obsegata celo tostransko polovico, zavzema precej vplivno mesto »Bund österreichischer Industriellen«. Imenovana organizacija, katere namen je zavzemati se za interes industrije, ima središče na Dunaju, po raznih kronovinah pa ima podružnice, ki se nazivljejo sekcije in imajo v mnogih stvareh dokaj samostojnosti. Pred kakimi tremi leti se je ustavnila tudi na Kranjskem posebna sekcija. Predmetna organizacija bi moral biti po svojem bistvu in po svojih često pondarjanih načelih, strokovna in gospodarska. O centrali in o sekcijah po drugih deželah ne bomo preiskovali, v koliko se drže tega vodila, dejstvo je, da preveva ves ustroj nemški duh; ob časih, ko bi bilo treba naglašati industrialni interes v prvi vrsti in po tem uravnavati postopanje, je bilo poznavalec razmer takoj jasno, da vodstvo nimata posebne odločnosti za industrialen interes, če stopajo v ospredje vprašanja nemške ekspanzivnosti in nemškega imperijalizma na vzhodu in jugovzhodu. V novejši zgodovini trgovinskih pogodb z balkanskimi državami bi se dalo dobiti dobri zgledov zato, spomnimo le na Srbijo in postopanje grofa Goluchowskega v letu 1906.

Zanima pa nas sekcija kranjska. V življenje so jo poklicali v Tržiču, kjer gospodar gladek mož, tovarnar Gassner. Oče po imenu ji je bil g. Gassner, pater certus pa znani Štefan Rieger. Ob krstu te sekcije na Bledu se je že pokazalo, da je v sekciji prvo nemštvilo, daleč zadaj pa strokovnost in gospodarstvo. Dočim se povsod drugod po manjših kronovinah sruje sekcije za celo kronovino, se je pri nas osnovala sekcija le za Gorenjsko, ker se je hotelo na vsak način zagotoviti Nemcem komando. Slovenske industrijalce se je potisnilo a priori ob stran. Gospod Gassner et consortes so hoteli ostati sami v svojem sicer malopomenbenem rožnem vrtu. Neljalomst, po manjkanju vseh form, običajnih med olikanci, je kazala ta »sekcija Oberkrain« celo napram oficijalnim gospodarskim korporacijam v deželi,

ob svojem postanku in poslej v tihih letih svojega maloobčutnega delovanja. Vodstvo te sekcije se je v tem pogledu slabo razlikovalo od centralnega vodstva. Razen najožnjega kroga intimov, g. Gassnerja, o blagonsnosti tega delodajalskega društva, prožetega, mimogrede povedano, s preživelim se menčestrskim duhom, produktivni krogi v deželi niso imeli prilike čuti in izvedeti ničesar. Končno tudi do dela priti ni moglo. Kakor pri drugih sličnih organizacijah in korporacijah je gotovo tudi pri sekciji gorenjski računati s tem, da je stabilen element društveni sekretar. Vodstvo daje smer in jemlje čast, vršitev rednih poslov pa pripada vse povsod v takih tvorbah biroju. S tem dejstvom računajoč industrijalne korporacije iščejo sekretarjev med osebanim s strokovno izobrazbo, z gospodarskim obzorjem; osebe nastavljajo, ki so nacionalno nepronsirane: znernih mož treba na takia mesta, ne pa pronsirane hajlovec. Kako je tudi sicer mož izločiti nezaupanje interentov različnih narodnosti. Gospod predsednik sekcije je pa nastavil za »referenta v sekciji Oberkrain« advokata dr. Edwina Ambrositscha. To je čin strokovne organizacije, ki ga je z ozirom na razmere v deželi kranjski, označiti za neverjetno prednost. In kaj s strokovno sposobnostjo tega referenta za agencije industrialne korporacije? Smejamli bi se, če ne bi bila stvar tako resna! Kje naj bi si bil ta gospod pridobil strokovne, ekonomične izobrazbe? Kje naj bi bil dobil vpogled v mnogovrstne posle takih društev? Carine, trgovska politika, zavarovanje, davčni problemi, patenti, delavsko varstvo, bančna vprašanja...

Ni dolgo tega, kar je imela ta sekcija občni zbor, malošteviljen tako, da se je želil celo potrepljivi gosp. Gassner, ali g. baron Schwarz je poslal vladnega zastopnika. Za slovenske prirede se mu ne mudi tako. Na tem sicer brezpomembnem shodu so ti nemški industrijalci sklenili, da se ne udeleže volitev v delavsko zavarovalničko za nezgode. Ta sklep je unikum po svoji neverjetnosti in vnebovpijči gluposti. Vsak ve, kako smrdljive razmere vladajo pri tej zavarovalnici v Trstu. V tem pogledu je edini interes: proč in ob tla z gospodarstvom v tem zavodu! Delodajalec pote krvave srage, taka placičila jim nalaga ta zavod; in naši ubogi delavci, ki se ponesrečijo, dobe-

po težkih prizadevanjih take drobtine, da ni vredno govoriti o kakih rentah. Sedaj je bila pačila poseči vmes složno in zavzeti se za to, da se naredi nečednini razmeram v Trstu konec. Vsa dežela je bila edina, najde pa se pet zvezne priseljenih podjetnikov in ti imajo držao čelo, poslavljati se v strogo gospodarski zadevi zoper tako odličen interes naših krajev. In ne samo, da se samu odtegnejo, celo delavstvu delajo težave zaradi volitev. Silno nerodne volitve omogočajo jim, urediti stvar tako, da delavci često niti niso opozorjeni o pravem času na svojo volilno pravico. Gospoda izmed nemške industrije zapomnite si: Pri vsaki prilikli tožite, da nimate zaslombe v prebivalstvu. Jeli to mogoče, ako se sami nalašči iz gole nagajivosti in glupe zlobnosti postavljate v nasprotje z interesu prebivalstva, čeprav pri tem tudi sami trpite. Poznamo vezi med predstavnikom v Tržiču in ono v Ajdovščini, zato vemo, kaj je pravi povod za abstinenco. Za to naj se brigajo gg. Samassa, Gustav Eger, Berrer, Göcken, Moline, in naj potem presodijo umestnost svojega sklepa. Mi konstatiramo le faktum, da se je sekcija »Bunda« za Kranjsko v nasprotju z interesu cele dežele, delavstva in gospodarjev, vzdržala velevažnih volitev. Tega vam ne pozabimo in prilika bo skoro, to sišo gospodo, kadar bo zapet licemerško oči zavijala in si izbrala vlogo preganjanega jagnjeta, spominjati na njeno deželi naši sevražno postopanje. Delavci naši so bili dolgo predobi, pa časi se utegnejo izpremeniti. Quod Deus bene vertat!

Teror škofa Nagla na delu.

Dopis iz Istre).

Veliko razbrjanje je vzbudila v vseh krogih istrskega ljudstva vest, da je škof Nagl zavrel župnikoma Červarju in Zidariču — ki sta bila izvoljena ob zadnjih volitvah deželnima poslancema — položiti mandate, ker se — nameč škof Nagl — ne strinja s stranko političnega društva za Hrvate in Slovene v Istri, od katerega sta bila rečena župnika proglašena za kandidata.

Kako stalische bo zavrel na sproti temu brezaktuemu čimu brezobzirnega in brezsrečnega germanškega terorizatorja Nagla pol. društvo za Istro, nam ni znano. — Znano pa nam je, da v ljudstvu — po-

v starem »burgtheater« - stilu s »plemenitim« patosom in s posebno pozornostjo na krasne stile in rime? Ali pa povsem realistično? Mislimo, da je treba dandanes pri klasičnem delu ubrati srednjo cesto; Goethejevi stihov v »Faustu« ne gre govoriti takor prozo francoske konverzačne igre, vendar pa igralcu ne sme biti dovoljeno, da spominja poslušalec neprestano: »To je klasika! Tako poje Goethe!« Zdi se nam, da treba zahtevati brez razločka v vsaki igri čim najkrepkejše iluzije polnokrvnega življenja, strastnega boja in viharne, potenciranega hotenja in odpora. Ne sme nam ob poslušanju dišati po papirju krasotne izdaje klasicov in ne sme nas med predstavo motiti urnebesna slava nesmrtnega Olimpijea Goetheja. Na odru nečemo videti in slišati Shakespearjeva, Moliera, Goetheja ali Hauptmanna, nego živahnog igro, estetsko akeijo, borbo, zmago, poraz. Torej brez deklamacije, brez patetičnosti, pač pa naravno, neprisiljeno. Tragedija Faust ni libretto Gounodove operе, nego le njegov vir. Faust niti v začetku igre ni sivolas, uničen starec, niti se kašneje ne izpremeni v krasnega mladenciha. Ves čas je mladostnostrasten in buren; njegovo pomlajenje se izvrši le duševno.

Končno ne bo odveč, izpregovoriti o jedu te vso klasično in moderno nemško lepo književnost visoko nadkriljujoče tragedije. Neuki, zato naivni gledalec bode občudoval

sebno v onih okrajih, kjer je zaupalo res priljubljenima dušnima pastirjema svoje glasove — vre, in da bo to vreme moralo upoštevati tudi politično društvo in tem primereno uredit svoje postopanje.

Naduti in brezsrečni German Nagl ima tako črno (a obenem tudi kosmat) vest, da, ako bi imel kolikaj karakterja, bi se bil že davnej skril v samotno celico kakega oddaljenega samostana. Ali Žid ostane Žid, pa da je stokrat krščen (Naglov pradejde so bili namreč Židi). Iz dobrega vira nam je znano, da je dr. Nagl po oni skrivnostni in delikatni aferi (ki je pa naposled postala javna tajnost) v ženskem samostanu v Trstu, dobil iz Vatikana — s stroginim ukorom, obenem tudi migljaj, naj kot tržaški škof demisionira in v korist in čast cerkve iz Trsta odide! — Ali pri Naglu tak migljaj ravno toliko izda, kot pri Židu, ako ga vržeš pri vratih ven, ti pride pri oknu zopet v hišo.

Dolgo smo molčali in prizanašli temu sovražniku našega naroda. Ali sedaj, ko je ta teror vrgel celo na naše, od naroda izvoljene zastopnike, ker so to slučajno duhovniki in obenem dobre narodne duše, sedaj nam je potrežljivost minula.

Le naj škof dr. Nagl napenja struno, ali le-ta zna početi prej, kot si to misli on. Le naj postavljai naše narodne liste na indeks (med tem, ko mu je židovski »Piccole« najbrže zelo ljub) in naj preganja našo narodno duhovščino v Istri, ali obenem naj si zapomni, da smo vstani tudi njemu pokazati ono pot, po kateri je moral pred leti bežati krščeni Žid Kohn, nadškof olomuški. Na poti, po kateri je prišel Nagl v Rim, je mnogo smeti, naj le pazi, da ne pričemo temeljito pometati.

Na naši narodni duhovščini pa je, da se skupno postavi Naglov protinarni, osebno — po zakonu zajamčeno — svobodo jemajoči in po devizi: »divide et impera« delujoči politiki, nasproti, aka noče, da postane sužnja židovska - teutonskega teritorija.

Toliko za danes!

Državni zbor.

Dunaj, 17. decembra. Poslane Marezekh je v svoji interpelaciji klical državnega pravdnika proti poslancu dr. Benkoviču in listu »Naša straža«, češ, da spravlja v nevarnost nemško hranilnico v Breži-

cah. Potem je ministrski predsednik baron Bienerth odgovarjal na interpelacije o zunanjem položaju in o bojkotu na Balkanu. Baron Bienerth je odgovoril po informacijah ministra zunanjih del, da ni nobenega vzroka, smatrati evropski položaj za nevarnega. Diference niso take, da bi jih ne bilo mogoče poravnati diplomatičnim potom. O nevarnosti vojne na Balkanu je mogoče govoriti le v toliku, ker sta Srbi in Črna gora ukenili gotove na vojno se našajoče odredbe, vsled katerih pa dosedaj Avstro-Ogrski ni bilo treba spremeni svojega mirnega stališča. Avstro-Ogrska je ukrenila ob mejah le najpotrebnejše varnostne odredbe, ki nimajo agresivnega značaja. Glede bojkota proti avstro-ogrskemu blagu na Turškem je priznal ministrski predsednik, da bojkot vkljub opetovanju posredovanju avstro-ogrskoga poslanstva v Carigradu in vkljub obljubam turške vlade dosečaj ni popustil. Zato je avstro-ogrška vlada ravnokar zopet poslala v Carigrad noto, v kateri opozarja turško vlado, da je po obstoječi pogodbi dolžna, varovati prosti kupcejski promet Avstro-Ogrski. Ako Turčija ne bo izpolnila v tem oziru prevzete obveznosti, bo odgovorna za škodo, ki nastane Avstro-Ogrski vsled bojkota. Turška vlada je odgovorila zavoljivo, tako, da se je tudi v tem oziru doseglo principialno sporazujenje. Na ta način se je Avstro-Ogrski omogočilo, da je obnovila prekinjena pogajanja s Turčijo zaradi aneksije ter je veleposlanik grof Pallavicini že dobil tozadne navodila. Glede aneksije je izjavil ministrski predsednik, da se je izvršila popolnoma v duhu besedila zakona iz leta 1880. Avstrija baje ni storila tega pomembnega koraka z lahkim srečem; prisilile so našo monarhijo k temu nujni zunanjim nagibom. Kar se tiče evropske konference, je izjavil ministrski predsednik, da je bila Avstro-Ogrska taki ideji da začetka simpatična ter celo želi, da se sestane konferenca. Edino, kar zahteva Avstro-Ogrska, je to, naj se dožene poprej med velesilami sporazujenje o nalagah take konference. Kar se tiče novih uredb v Bosni in Hercegovini, je povedal baron Bienerth, da skupno finančno ministrstvo in deželnna vlada v Sarajevu že pripravljate provincialno ustavo, kakšno je zagovil Bosni cesar v proklamaciji. — Končno je ministrski predsednik polemiziral z govorniki vče-

bo, prepevaje: »Gerettet ist das edle Glied der Geisterwelt vom Bösen: wer immer strebend sich bemüht, den können wir erlösen...« (II. del.)

Tako je Mefisto pač mučil Faust ter mu zadal mnogo gorja, toda s tem mu je nehotele lo koristil ter mu, očiščenemu, le pripomogel do blaženstva. Goethejev Mefisto je torej tudi s im bol, kakor so tudi simboli Goethejev Faust, njegova Marjetica — poleg Shakespearjeve Julije — najkrasnejše slikano dekle v svetovni literaturi, učeni Wagner, tip znanstvenika Goethejeve dobe, in zgodovniška Marta, simbol vseh nizkih instinktov normalne ženske.

O estetski in filozofski vsebinini gigantske Goethejeve pesnitve govoriti, nam ne dopušča prostor. O »Faustus« je izšla pač že posebna literatura, ki raste neprestano. Spriče velikega dogodka, ki ga zabeleži zgodovina našega slovenskega deželnega gledališča z uprizoritvijo »Fausta«, smo hoteli naše umetnost ljubeče občinstvo s svojim kratkim člančkom le povabiti, da si pred predstavo prečita ta v svojih estetskih lepotah in idejnem bogastvu brezprimerni umotvor. Hkrati pa smo izkušali slovensko gledališko kritiko prijazno izzvati, da o nameščani uprizoritvi »Fausta« še pred premijero razmišlja ter nam potem poda svoje, vsekdar zahvalno-uvanje, in angeli odneso njegovo dušo v ne-

LISTEK.

Faust.

(Konec.)

Nadaljnji prizor na polju z dialogom med Mefistom in Faustom se na dunajskem nemškem ljudskem odru izpušča; pri nas pa se igra — neznatno krajsan — v jetniščini i pred ječo Marjetice. Končni stavki teatra dialoga se črtajo. Takisto se črta le 6 stihov obsezojno nočni prizor na širnem polju med Faustom in Mefistom, ki jahata na črnih konjih mimo morišča. Po odhodu Mefista, ki se gre polastič ječarjevih ključev, se približa Faust omrežnim vratom Marjetice ječe, ter se njegove bese de logično združijo z besedami blazne Marjetice. Mefisto prinese ključe in svetilko ter izgine.

Nadaljnji dialog in vse dejanje se izvrši nato brez krajsave po originalu. S tem se zaključi tragedija in njeno V. dejanje.

Pri izkušnjah traja predstava skoraj dve uri; ako računamo, da bodo vzele izpremembe na prizorišču celih 60 minut, bodo trajala predstava na odru tri ure — ali s slučajnimi zadržki 3^{1/4} ure. Na Dunaju traja predstava 6 ur!

Naj mi bode dovoljeno glede slovenske uprizoritve »Fausta« še dvoje, troje opazk!

V »Prologu v nebesih« nastopa tudi Gospod — torej Bog. Da bi se vrhu oblakov pojavila oseba Boga Očeta z dolgo belo brado, agirala in gestikulirala: to je izključno, nemožno, smešno. »Gospod« se pojavi torej le v obliki luči in glasu iz višave.

V Faustovi študijski sobi se pajavi duh (»Geist« tudi »Erdgeist«). V Monakovem predstavlja »duh« plapolajoč rdeč plamen; v dunajskem nemškem ljudskem gledališču pa se je prikazal v ozadju iz tal alhimore kuhinje prav tak rdeč plamen, a hkratu se je prosojna stena navidezno sive kuhinje izpremenila v ogromen obravz belodradatega starca groznih oči. Na Dunaju se je torej prikazal duh kar obenem v dveh realnih podobah, — kar je velika nesmisel. Isto bitje ne more imeti hkrat dveh teles. Ravnatelj Weisse sodi pač drugače...

Istotam nastopi črn pudelj. Ponekod so poizkušali biti realistični ter so rabili dresiranega psa. Da Goethe tega ni nameraval, je jasno iz besedila: »Ostavil sem polje in lozo, ki temenja ji pokriva n oč...« V sobi je torej najgloblja tema in trda noč, ko vstopi Faust v svojo sobo. V temen sobi ponoc i pa se menjata črneg a psa sploh ne vidi! Zato je psa ni treba na oder...

Letanja po zraku z Mefistom plaščem ali vrhu soda, ne predstavljajo nikjer, torej tudi pri nas ne.

rajšnje seje ter izjavil, da vlada glede aneksije popolno soglasje med poslance, kromo in obema vladama. — Poslanec dr. Renn er je izrazil bojazen, da se bo pravno razmerje Bosne napram monarhiji z aneksijo še bolj zmedlo. Najprej bi se bila moralna dati Bosni ustava. — Poslane grof Thun je pozdravljal aneksijo kot katoliški in avstrijski Slovan, ker se bodo s tem Slovani v monarhiji zelo ojačili. Govornik upa, da bo sedaj konec zatiranju tistih elementov, ki so pred 60 leti rešili državo. — Poslanec Tresic-Pavicevic je zahteval, naj se Bosna in Hercegovina priklopite Hrvaški ter se naj predlog glede aneksije izroči tudi hrvaškemu saboru. — Med došlimi vlogami je bila tudi interpelacija poslanca Malika zaradi nekega — psa. Daleč je že prišel ta vsemenski gromovnik.

Jutri je zopet seja.

Parlamentarni položaj.

Dunaj, 17. decembra. Debata o aneksiji vlada nalašč zavlačenje, ker se še ni doseglo sporazumljene s strankami zaradi pooblastilnega zakona za sklepanje trgovinskih podgov. Dokler se tedaj v ministrskih dvorani vrše pogajanja s strankami, se mora v parlamentu vleči aneksija debata. Le tako si je tolmačiti današnji brezkončni govor ministrskega predsednika. Največje preglavice delajo vladni agrarci, ki vztrajajo na prvotnem stališču, da nikakor ne morejo pridržiti pooblastilnega zakona, ki bi omogočal uvoz živine in mesa iz balkanskih držav. Toda kakor pri vsaki državni potrebi, bo vlada v zadnjem trenotku tudi glede pooblastilnega zakona dobila potrebno večino. Nemški agrarci so bili travratni, dokler jih je podpihal minister dr. Schreiner, ki pa se je zadnji trenotek poboljšal, ker se bojni za ministrski stolček.

Dogodki na Balkanu.

Odgovor Rusije.

Petrograd, 17. decembra. Jutri odnese poseben kurir na Dunaj ruski odgovor, v katerem se sprejmo avstro-ogrski predlogi glede konference ter je sploh odgovor prisvan v spravljenem duhu.

Vojni material za Srbijo.

Solun, 17. decembra. Turška vlada je dovolila Srbiji, da se sme 3000 na Ruskom kupljenih konj za srbsko armo peljati preko Soluna v Srbijo. Jutri že prispe prvi 500 konj.

Agitacije v Sandžaku proti Avstro-Ogrski.

Sarajevo, 17. decembra. Srbski agitator Gjurić potuje v spremstvu Omer bega Bajrovića po Sandžaku ter ščuva prebivalstvo proti Avstro-Ogrski. Turške civilne in vojaške oblasti natihoma simpatizirajo agitatorji.

Odškodnina Avstro-Ogrske Turčiji.

Dunaj, 17. decembra. Avstro-Ogrska je baje ponudila Turčiji 50 milijonov kron odškodnine, dočim zahteva Turčija 83 milijonov kron. Turčija bi brezvomno svojo zahtevo znižala, ako bi je Anglija ne podpihalo. Anglija priporoča Turčiji, naj odstopi proti odškodnini del Sandžaka, ki bi se dal Srbiji ali Črni gori.

Otvoritev turškega parlamenta.

Carigrad, 17. decembra. Danes se je otvoril parlament z običaj-

nimi orientalskimi ceremonijami. Prihod poslancev in sultana v sijajnem spremstvu so množiče pred parlamentom viharno pozdravljale, dočim so v parlamentu zbrani poslanci pri sultanovem vstopu samo vstali, a oglasili se ni nihče. Prestolni govor so poslušali vsi poslanci in gostje stope, tudi sultan je ves čas stal. Liberalni poslanci niso s prestolnim govorom zadovoljni ter niso hoteli prisjeti, ker ni sultan znova prisegel na ustavo. Prestolni govor ne pove ničesar posebnega. Edino zanimiv je odstavek, ki se glasi: »Med tem ko se je ministrski svet bavil z organizacijo nove ustavne vlade, je knez Bolgarije in vali Vzhodne Rumelije Ferdinand iz nekega vzroka prelomil nasi državi dolžno zvestobo ter proglašil Bolgarijo za neodvisno. Nato je Avstro-Ogrska sporočila turški vladi in velesilam, da je sklenila anektirati Bosno, katere začasno okupacijo ji je poverila berolinska pogoda. Oba ta važna dogodka, ki kršita pravico in dobro razmerje, sta provzročila naše globoko obžalovanje. Zaradi teh kršitev smo naročili ministrskemu svetu, naj ukrene vse potrebljeno v obrambo pravic države.«

Belgrad, 17. decembra. Predsednik srbske skupščine, Ljuba Jovanović, je posal predsedniku turškega parlamenta prisrčne brzjavne pozdrave, v katerih se turški parlament imenuje velika pridobitev junaških sosedov in prijateljev.

Sofija, 17. decembra. Predsednik sobranja je tudi posal novemu turškemu parlamentu prisrčno brzjavko z željo, naj bi nova ustava na vladu postala jamstvo miru.

Ljubljanski občinski svet.

V Ljubljani, 17. dec.

Predsedoval je podžupan dr. vitez Bleiweis.

Naknadna volitev enega člena v volilno komisijo za ozjo volitev deželnozborskega poslancea iz splošnega volilnega razreda.

Poročevalec občinski svetnik dr. Majoron. Svoječasno v to komisijo izvoljeni občinski svetnik Ušenčnik je zadržan dne 19. t. m., zato je predlagal personalni in pravni odsek na njegovo mesto občinskega svetnika Antona Goršeta. Spr. Sistem deželne vlade pri podelitev gospodinjskih koncesij.

Občinski svetnik Plantan je poročal, da je deželna vlada ugodila Jakobini Kastnerjevi glede prenosa gospodinjske koncesije, dasi je mestni magistrat kot obrtna oblast njen prošnjo iz temeljnih nagibov odklonil, ker na onem kraju na Mestnem trgu ni nikake potrebe. Tudi gospodinjska zadružna se je izrekla proti podelitevi, oziroma prenosu koncesije. Prositeljica se je proti odlokmu mestnega magistrata pritožila na deželno vlado, ki se je požurila, da impreje ugodni pritožbi. Deželna vlada se pri tem sklicuje na to, da je bila v isti hiši že skoraj 50 let gospodinjska (nekdanja Friedrichova) skalna klet na Mestnem trgu št. 13). Poročevalec je predlagal, naj se proti odloku deželne vlade vloži priziv na ministrstvo, ker deželna vlada sicer sama pravi, da je treba gospodinjske koncesije po možnosti omejit ter se ozirati na krajevne razmere. To je tudi magistrat storil, ker je v sosednji hiši — štev. 11 — že itak gospodin. Prejšnji gospodar preporne gospodinje umrl brez vdove in brez direktnih naslednikov, vsled česar je tudi kon-

cesija ugasnila. Sedaj se poteguje za koncesijo pokojnikova sestra, ki ne misli izvrševati koncesije same, ker je imovita dama, temveč jo dati v način, da razpečava svoja štajerska vina. S tem bi se delala škoda malim obrtnikom. Visoka deželna vlada so stoji glede podelitev koncesij vedno na nasprotnem stališču z magistratom, dasi vodijo magistrat vedno zakoniti oziri. Poročevalec je navezel za svoj dokaz več zgledov, kako površno postopa v tem oziru deželna vlada. Tako je dala svoječasno proti izjaviti mestnega magistrata gospodinjski koncesijo nekemu Kotniku na Opekarški cesti, a mož je napravil v poldrugem letu nad 56.000 K dolga. Zato je treba v rekurzu zahtevati, ali naj vladna upošteva razloge mestnega magistrata ali pa ga sploh naj več ne povprašuje za mnenje.

Občinski svetnik Knez je povedal, da je ravno danes imela zadruga gospodinjskih koncesij shod, kjer so napadali magistrat, da židovska baranta s koncesijami. Govornik je povedal postopanje magistrata in deželne vlade.

Občinski svetnik Franchetti je rekel, da je zadružna v nekaterih zadevah napačno informirana, ker so slučaji, ko magistratu ni treba vprašati zadružne za mnenje. Za rekurz je posebno merodajan dostavil k § 19. obrtnega reda, kjer se govori ali prosilec obrt sam izvršuje ali ne. Se pridruži rekurzu.

Občinski svetnik Predovič je zagovarjal magistratovo postopanje, ki vedno strogo pretresa, ali je proračna za koncesijo upravičena.

Podžupan dr. vitez Bleiweis je povedal, da se magistrat zadnje čase strogo drži mnenja zadružne.

Poročevalec je pripomnil, da mu je kot članu magistratnega odseka dobro znano, da magistrat v vseh slučajih vpraša gospodinjsko zadružno za svet ter se na njeno mnenje tudi ozira jemlje. Toda zamenjavajo se slučaji, ko magistratu ni treba zadružni vprašati za mnenje, kakor je to pri malenkostnih spremembah.

Občinski svetnik Knez je pravil, naj se sploh v vseh slučajih vpraša zadružno. Prošnja se je vzela na znanje, dasi v zakonu ni utemeljena. Sklenilo se je soglasno, da se vloži priziv na ministrstvo.

Gospod Dachs je dejal, da je vzrok, da kartel obstoji, zadruga gospodinjskih koncesij, a tega ni storila. V kartelu so tudi slovenske pivovarne, ki so se pridružile nemškim brez ozira na narodnost. Pivovarne se s kartelom branjijo med seboj. Ko je kartel zvišal cene piva, je bila zadruga s tem zadovoljna. To ni bilo prav. Reči bi bila moralna: če se zvišajo cene piv, pa piva točili ne bomo. Govornik je očital končno g. Tostiju, da je delal pod enim klobukom s Koslerjem.

G. Tostij je dejal, da je vzrok,

ravnov z vso doslednostjo, pa vsaj večjidel geslo „Svoji k svojim!“ Tudi gospodinjičarji naj se v tem oziru združijo v krepko falango. Ako gospodinjičarji store proti kaki pivovarni le majhen korak, je ta v kratkem uničena. Kaj naj se ukrene proti kartelu? Novo leto je pred nosom in po novem letu naj gospodinjičarji pokažejo, kako se znajo držati gesla „Svoji k svojim!“

G. Dachs je dejal, da je vzrok, da kartel obstoji, zadruga gospodinjskih koncesij, a tega ni storila. V kartelu so tudi slovenske pivovarne, ki so se pridružile nemškim brez ozira na narodnost. Pivovarne se s kartelom branjijo med seboj. Ko je kartel zvišal cene piva, je bila zadruga s tem zadovoljna. To ni bilo prav. Reči bi bila moralna: če se zvišajo cene piv, pa piva točili ne bomo. Govornik je očital končno g. Tostiju, da je delal pod enim klobukom s Koslerjem.

G. Tostij se je odločno zavaroval proti takemu očitanju in poudarjal, kar je govoril s Koslerjem, govoril je vse le vprisko kakega gospodinjičarja. Čudi se pa govornik, zakaj je bil Dachs z vsem vedao zadovoljen, dokler je bil v odboru, zdaj pa, ko ga ni več notri, pa vse kritizira kot slab. Zoper povišanje piva za druga ni mogla nič storiti.

G. Bergant je dejal, da se proti kartelu še poldružno leto ne da nič napraviti. Kosler je h kartelu pristopil kot največji pivovarna na Kranjskem. (Klic: Danes je stvar že družačna!) Naše slovenske pivovarne so morale pristopiti. Prva je pristopila mengeška, ker je videla, da velike pivovarne majhne lahko uničijo s tem, da prodajajo pivo pod ceno, česar mali pivovarnar gotovo ne more. Ko bi Slovenci povsod izjavili geslo „Svoji k svojim“, to je da bi dosledno odklanjali nemško pivo (Klic: To se danes godi!) in pilo le slovensko, potem se našim pivovarnam ni nič bati. Vsaka pivovarna se je s prisiljenim vstopom v kartel moral zavezati, za toliko in toliko tiscakov, ki jih mora takoj plačati, če se ne drži vseh dogovorjenih obveznosti. Ker obstoji kartel še poldružno leto, se morajo slovenske pivovarne še toliko časa ravnati po dogovorjenih določilih zvezza alpskih pivovaren. Govornik predlaga, naj se deluje na to, da bodo gospodinjičarji naročali po novem letu pivo le od domačih pivovaren.

G. Tostij je želel, da naj bi naši denarni zavodi prevzeli dolgove gospodinjičarjev, ki jih imajo pri tujih pivovarnah. Predlog g. Bergantov je bil nato soglasno sprejet.

Glede postopanja obrtnih oblasti napram gospodinjičarjem je poročal g. Tostij, ki je dejal: Naša obrt je koncesionirana obrt in se imajo podelitev koncesije spoznano z zadružno in obč. svetom. Ako se podeli koncesija proti volji zadružne, se ima ta pravico pritožiti. Zgodi se pa, da mestna oblast ne vpraša pri oddaji koncesije vselej za mnenje gospodinjičarsko zadružno. Tudi se je že zgodilo, da je klub nepridržiti zadružne kdo dobil gospodinjičarsko koncesijo. Gostilne se ustavljajo, kjer jih nikdar ni bilo in kar je najzaložnejše, dobre koncesije tuje, potrebnim domačinom se pa ne dajo. Zadruga mora nastopiti proti obrtni oblasti prve inštanci. Pa še na drug način se dela krivica gospodinjičarjem.

Ko sta se končno gg. Dachs in Tostij še enkrat udarla, zakaj ni bilo letos 5 mesecev seje odbora zadružne bolniške blagajne, katere seje treba bilo ni, kakor so potrdili vsi navzoči odborniki, je bil shod končan.

Ako mestui magistrat odkloni podelitev kake gostilničarske koncesije, jo pa podeli vlada. Doba je po navedi taki, ki niso potrebni, ki so bogataši, ki delajo potem najhujšo konkurenco drugim gospodinjičarjem. Konkurenco je tako, da rečen gospodinjičar je skoraj shajati ne more. Govornik je stavil nato dve resoluciji: 1.) Na shodu 17. decembra zbrani gospodinjičarji protestirajo proti preziranju zadružne od strani vlade pri eventualnih prizivih glede podelitev in vna-jemodaje koncesij in proti strankarsku njenemu postopanju.

2.) Gospodinjičarji energično protestirajo proti mestnemu magistratu glede odobrenja zakupaukov gospodinjičarskih koncesij od strani tujih naseljencev in glede preizražanja zadružne v istih slučajih, kakor tudi glede pravčasnih naznačil o podelitev in od-klonjanju prošenj, ker je drugačno zadržano delovanje brezpomembno.

Gospod Dachs je djal, da bosta ti dve resoluciji romali v koš. Edino uspešno sredstvo je, da se sklice shod, na katerem se sklene, da odstopi odbor, vse zadružne zadeve se pa izroči magistratu. — G. Knez izjavlja na izvajanja Tostijeva, da je prav malo resnice, da bi bil magistr krv vsega. Gospodinjičarske koncesije se oddaja, tisti, ki jih predlagajo gosp. Franchetti, ki je načelnik zvezne kranjskih obrtnih zadruž Uvedla se je pa pri nas navada, da komu magistrat ne daje koncesije, mu jo dava vlada. To so sicer žalostne razmere, a so resnice. — Na besedi Dachsove izjavlja govornik, da ni vzroka, da bi sedanj odbor odstopil. Ali bi Dachs rad prišel za načelnika? Če pride on, je ravno tako, kot bi kozla postavili za vrtnarja in nemški Pun-tigam pride do glavnih besed. — Gosp. Dachs je vsled teh besedi skočil pokonci in protestiral proti primeram s kozlom ter se jezil, zakaj komandira gospodinjičarske koncesije brivec in ne kaže gospodinjičar.

G. Knez je obljubil, da bo v obč. svetu stavl predlog, da se pri oddajanju koncesij vselej vpraša za mnenje gospodinjičarske zadružne. G. Tostij je protestiral proti podelitev gospodinjičarskih koncesij od strani vlade, glede Dachsovega predloga je pa omenil, da bi dal magistrat vse zadružne posle nazaj odboru, ki je po zakonu in pod kaznijo zavezani opravljati jih.

Rezoluciji sta bili nato soglasno sprejeti in jih izročili deputaciji dež. vlad oz. mestnemu magistratu. Pri služajnostih b. bil g. Dachs rad, da bi gosp. Tostij kaj povedal iz Prage, kamor je bil poslan od zadružne na splošni avstrijski gospodinjičarski shod.

G. Tostij je dejal, da izide o tem stenografski zapisnik, ki bo v pisarni na razpolago vsem članom, ter v kratkem omenil, o čem se je sklepalo na shodu. Dachsu to ni bilo dovolj in je zahteval, naj Tostij poroča o tem v časopisu, kar je pa ta odklonil, češ da ni pisatelj.

Ko sta se končno gg. Dachs in Tostij še enkrat udarla, zakaj ni bilo letos 5 mesecev seje odbora zadružne bolniške blagajne, katere seje treba bilo ni, kakor so potrdili vsi navzoči odborniki, je bil shod končan.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 18. decembra.

— Nova obožnica. Bilo nas je nekaj, ki smo v svoji skromnosti pričakovali, da nas dne 2. decembra ne bodo žalili s cesarskimi odlikovanji

kor priznani filozoli in priznani filozofi niso drugega kakor poetje.«

Če so se tudi vsi drugi strinjali z davkarjevim mnenjem — Anica in Petterg se nista. Molče sta zrla pred sebe, vsa zatopljena v svoje misli in nič več nič zmenil zanj, tako pazno so vsi poslušali pripovedovalca Magajna, jima je dalo dovolj misli.

Naenkrat je Petterg vstal in je, da bi ne delal šuma, šel po prstih iz sobe. Celo svoj klobuk je pustil. Ničče se ni zmenil zanj, tako pazno so vsi poslušali pripovedovalca Magajna.

Kakor bi se opotekal pri vsem koraku, tako je šel Petterg čez dvorišče v temno noč. Korakal je po cesti, a ni vedel, kam ga nosijo noge. Kar je toliko mesecev vse težje in težje nosil na src

in da bo modra vlada — mesto kričev in cesarskih trakov — svetovala visokemu vladaru, da naj položi svojo roko na skeleto rano slovenskemu narodu, katera bi se bila v tistem hipu zacetila, ko bi se je bil dotaknil prst visokega vladarja. Brez šale, prav resno smo misili, da nam 2. december ne prinese konturnih kričev, niti novo pečenih plemičev, pač pa smo pričakovali, da se bo isti dan proglašil cesarski ukaz, s katerim se bodo pomilostili vsi, ki so bili radi demonstracij obojeni tako v Ptaju, Mariboru, Celju, kakor v Ljubljani, in s katerim bi se bilo izreklo, da ne bodi več preganjanj radi demonstracij tako v Ptaju, Mariboru, in Celju, kakor v Ljubljani. Le predočuje si — da se je dal omenjeni ukaz — koliko solz hvalenosti bi se bilo pretočilo tisti dan, koliko molitve bi se bilo premolito, in kako urnebeno navdušenje bi bilo grmelo okrog cesarjevega spomenika v Ljubljani! In če se je zvedelo, da je baron Schwarz kaj tacega nasvetoval centralni vlad, bi ga bile hyalene množice na rokah nosile in najpopularnejši mož bi bil postal po celi Sloveniji! Ali kaj hočemo! Naši birokratje se malokdaj morejo pospeti do vizične ideje in zato jim niti na misel ni prišlo, kaj tacega nasvetovati vladarju, ki ima vendar najboljše srečo, katero tako rado odpušča! Sedaj — ravno pred otvritvijo deželnega zbera — se je dva in dvajsetim osebam dostavil sad Luschanevo preiskave. Vse so tožene radi sumenjanjem nemških napisov, in sicer hudodelstva po § 98 b in 85 a kaz. zak. Koliko groze tisi v tih obtočnicah, razvidi se lahko iz tega, da državno pravduščvo predlaga, da naj se vsakemu obožencu prisodi kazenskega zapora od enega do petih let. Ta nova obožnica bo ležala sredi deželnega zbera, ko se otvori konec tega meseca! In kdo naj kroti vibar, kdo naj duši strasti, katere je ta obožnica znova razvnela! Bog se nas usmil!

— **Tudi legitimacijo je treba prineseti na volišče.** Nekateri volilci misijo, da zdaj ni treba več prineseti seboj na volišče legitimacije, ko so jo prinesli zadnjici. Opozarjam, da ni hih ne more voliti, če ne prinese legitimacije seboj, pač je prav vpisan v volilnem imeniku. Kdor nima več legitimacije, dobri duplikat pri deželnih vladih pritišči soba št. 41 vhod iz Gregorčeve ulice.

— **Kranjska hranilnica v boju za Kr stana.** Za Kristana agitira v potu svojega obraza sluga pri Kranjski hranilnici neki Kurent, ki upa, da bi s Kristanom izvolitvo prešli hudi časi, ki so nastopili za Krausko hranilnico. Tudi uradništvo tega nemškega zavoda je baje „na delu“ za socijalnodemokratičnega kandidata, ki ga bodo vsi volili. Če se nemško-nacionalni uslužbeni Kranjske hranilnice pehajo za Kristana, potem vsak Slovenec ve, koliko je udarila ura o Kristanovem narodnjaštvu! Kristan se je našim nemčurjem v Nemčiji takoj prikupil, ker je obljubil, da bo nastopil zoper slovensko vsečilišče. Potem se temu prijetljivstvu prav nič ne žudimo.

— **Somišljenike prosimo mužno,** da se ožje volitve v soboto, 19. t. m. čimprejje vsaj do pol 11. dopoldne udeležite, ker bo s tem volilno delo znatno olajšano.

— **Shod narodao-naprednih** volilcev iz sentjakobskoga okraja bo danes zvečer v gostilni pri „Amerikanec“ v Florjanskih ulicah nasproti Florjanske cerkve. Udeležite se ga v velikem številu!

— **Ustanovni občni zbor „Narodne delavske organizacije v Ljubljani“** se ne vrati prihodno nedeljo pač pa se je preložil na nedeljo 3. januarja 1909.

— **Iz gledališke pisarne.** V soboto, dne 19. t. m. se vprizori prvič na našem odru Goethejeva velika tragedija v 5 dejanjih, „Faust“. Danes dopoldne sta se vršili prvi dve glavni izkušnji v prisotnosti gospoda prevajalca, prof. A. Funtka. V soboto dopoldne ob polu 10. se vrši posledujo glavna izkušnja in sicer v kostumih z vsemi dekoracijami, rekvizitami, razsvetljavami ter z zborom in z glasbeniki. Izkrušna bo torek izvršena povsem v obliki predstave. Ravnateljstvo si usoja, gg. gledališke poročevalce ljubljanskih dnevnikov najvpljudnejše vabiti k tej izkušnji „Fausta“. Gg. poročevalci naj se blagovolijo ob 9. dopoldne oglašiti v gledališki pisarni ravnateljevi, ki jih spremi v gledališče. — Operno osobje pripravlja Smetanova komično opero „Prodana nevesta“ z gdč. Šipankovo v naslovni vlogi. — Za božične praznike (dne 25. in 27. t. m.) se pripravljajo: za dopoldne narodna igra „Desetibrat“ in komična pravljica „Pepelka“; za zvečer pa operi „Carmen“ in „Prodana nevesta“. Pismena in ustna priglasila za sedeže sprejema za te predstave dnevna blagajničarka, ga. Sešarkova v Senburgovih ulicah.

— **Slovensko gledališče.** Repriza opere „Carmen“ je zopet napolnila gledališče in je vse osobje želo priznanja. Večinoma je bilo to priznanje tudi zasluzeno, kajti predstava je bila vobča prava dobra in lepa.

— **Družbi Sv. Cirila in Metoda** je izročila njena pokroviteljica gdč. Ana Hren pred svojo smrtno še vsoto 100 K. Slava spominu rodom ljubljene Šovenke!

— **Družba sv. Cirila in Metoda** priporoča v nakup svoje božične in novoletnje razglednice.

— **Društvo za otroško varstvo in mladinsko skrb v Ljubljani** so povodom viadarskega jubileja naklonili: C. kr. notarska zbornica v Ljubljani 150 K, učiteljstvo deklinske šole pri Sv. Jakobu 22 K 20 v, g. Ivan Velkavrh, c. in kr. nadporočnik v p. itd. 20 K in gdč. Ana in Toni Žiberni 5 K.

— **Nov vzopred za nedeljski ljudski koncert „Slovenske filharmonije“.** Pri velikem ljudskem koncertu, katerega priredi „Slovenska filharmonija“ v nedeljo, dne 20. decembra ob 8. uri zvečer v veliki dvorani hotela „Unijon“, se proizvaja skoraj popolnoma nov, nalač za to priredebiti izbrani vzopred, katerega posamezne komade priobčimo jutri. Za danes opozarjam slavno občinstvo, da se bodo med drugim igrala tudi slovenske narodne pesmi v kvartetu za rogove in potpuri „Češke cvetke“.

— **Glasovnico naj bodo pravilno izpolnjene.** Volilci naj napišejo ime kandidata tako, da glasovnice ne bo mogče razveljaviti. Napisati samo „Josip Turk“ je premalo, ker je v Ljubljani tudi mizar z imenom Josip Turk in kaka komisija lahko zavrne

otr. vrtcev se v imenu starčev obdarovanih otrok najtopleje zahvaljujeti preblag. gospodu županu Iv. Hribarju in slav. obč. svetu za izkazano dobroto.

— **Ljudska galerija v Simon Gregorčičevi knjižnici.** Tudi v sedanji seriji razstavljenih reproducij opazimo poleg novejših in modernih mojstrov predstavitev staroklasične umetnosti. Raffaela, Van Dycka etc. Dočim v teh klasičnih slikah prevladujejo tradicionalni principi lepote, prevladuje v modernejših slikah veselje nad ozračjem, utripajočim pod vplivom solnčnih žarkov. To se nam najbolje kaže na impresionističnih slikah Würtembergana Henrika Juhala, specijalno na tukaj izloženi čarobni sliki: Ovce na paši. Isto opazimo na grofa Kalchreutha impresionistični sliki „Oblaki“ in na neodljivi sliki modernega češkega slikarja Karel Tichéga: „Pogreb“, kjer so zračni valovi na čudovit način zapluli preko turških žaluočih oseb. Karel Frieseke, modern Amerikanec, se reprezentuje s prikupno sliko „Zajutrek“, dunajski original, Edvard Kasparides, ki je še nedavno zaslovil med dunajskim umetniškim svetom, pa je reprezentovan z dočela nenavadno, le Kasparidesu lastno krajinsko sliko: „Mesečina v gorovju“, s sliko tedaj, ki je položila temelj njegovim sedanjim slavam. — O tej seriji, ki ostane tudi še čez božične praznike, izpovgovorimo o priliki še kaj.

— **Potični vlaki.** Danes so začeli voziti iz Dunaja do Trsta in nazaj takojimenovani potični vlaki. Po dnevi bodo vozila dva, ponoči pa tudi dva. — **Cíitalnica v Šiški** ima svoj redni občini kakor vsako leto na dan sv. Štefana, 26. decembra, ob 3. popoldne v čitalničnih prostorih z običajnim dnevnim redom. Čestite člane čitalnice prosi odbor, da se zbera polnočtevno udeležite.

— **Umrl je** v Radovljici posojilnični knjigovodja gospod Dragotin Pohlin, marljiv in neustrašen naš somišljenik Blag mu spomin!

— **Ribalski Sokol** naznanja, da se vrši občni zbor na dan sv. Treh Kraljev, 6. januarja ob 3. popoldne v sokolski dvorani. Nadalje objavlja, da bode „II. sokolski ples“ na pustno nedeljo, 21. februarja pod imenom „Rdeča noč“ v telovadnicu in sosednih prostorih pri Cenetu. Odbor se je posrečilo pridobiti ljubljanski sekret za imenovanjo noči. Ker je I. sokolski ples „Pod rešetom“ izboran uspel, ni dvoma, da bode „Rdeča noč“ še boljša. — Društvo je začelo priprejati sokolske sestanke s predavanjem. Pretečeno nedeljo je predaval b. Burger pri dobrem obisku v gostilni b. Klinarja. „Na tovarni“ — „O sokolstvu in izobrazbi“. Prihodno nedeljo je naznanjen enak sestanek v Gorici vasi v gostilni b. Karla Ilca. Vsi prijatelji sokolstva in petja dobrodošli!

— **Podpornemu društvu za dijake na realki v Idriji** so darovali razni dobrotniki in dobrotniki o pričlki jubileja Njegovega Veličanstva namesto razsvetljave znesek 174 K 50 v. Darovalcem se odbor društva najiskreneje zahvaljuje. Njih imena se objavijo v letnem poročilu v izvestju mestne realke v Idriji za leto 1908/9.

— **Smrtna nesreča.** Na postaji na Zidanem mostu je padel kurilnični delavec Ivan Koletto z vagona na tir in obležal z razbito črepino mrtev.

— **Celjska „Deutsche Wacht“** pričušuje „Nemce“ v Celju in okolici, naj kupujejo le pri trgovcih — Nemci. Bo malo hasnilo. O samih Nemci v Celju noben Nemec živi ne more.

— **V Celju in okolici** škrilatica še vedno razsaja ter je v zadnjem času zahtevala že več žrtv. A vkljub temu mestne šole niso zaprte.

— **Nesreča.** Pri Konjicah je padel s hriba kamen na spodaj na cesti se nehašajočega delavca Jožeta Pušnika in mu zlomil nogo.

— **V vodnjaku poneseči.** V Sromljah pri Brežicah je padel v vodnjaku 10 kg težek kamen na delavca Andreja Bana, ki je čistil vodnjak, in ga težko poškodoval.

— **V mlaka je padla in utonila** v Išvanjcih 82letna Ana Holz. Posetnica te mlake, 66letna Marija Pukšič je bila v Mariboru obojenja na tri dni zapora, ker ni mlaka zgradila.

— **Umrl je včeraj v Gradcu jurist Venta iz Možganjcev.** Pogreb bo jutri zjutraj.

— **V Podgori** pri Gorici je umrl g. Andrej Kocjančič, velenosestnik, star 77 let. Pokojnik je bil ves čas župan v Podgori in pred leti tudi deželnim poslanec.

— **Tatvina v tabakarni.** Neznani tatovi so vdri že drugič v tabakarno g. Howanskoga v Korenski ulici v Gorici. Odnesli so nekaj cigaret in kolkov, denarja so dobili le malo.

— **Štiri lobanje** so bili našli v nekdanji Böckmanovi vili v Gorici, kakor smo poročali. Komisija je preiskala te štiri lobanje ter izrekla, da

so to lobanje oseb, ki so umrle pred kakimi sto leti. Govori se, da bi bili tam zakopani francoski vojski.

— **Preblizu ognja** je prisla v Belvederu pri Ogleju 4letno hčerkka Kolona Puntina. Užgal se jeje oblike in deklica je umrla v par minutah vsled opelki. — Da je silila v ogenj, je bila kriva okolčina, da je deklico strašno zeblo, ko je prihitela v kuhinjo; ušel je bil namreč prešč, cela družina je tekla začetki v deklici. Vrnila se je prva v hišo in prišla v nesrečo, ker ni bilo še nobenega poleg, da bi jo bil rešil.

— **Umrl je** v Trstu predsednik nad sodišča K. vit. Defacis, ki je postal še pred dvema mesecema naslednik dr. Gertscherja.

— **V vrat je zabodel** v Trstu 35-letni Ivan Zabret 22letnega delavca Jožefa Kofola, ki je nevarno ranjen.

— **Velika tatvana olja.** Pri trgovcu Segre so zdaj prijeti tatovi, sami Italijani kradli olje in je spravljali v denar. Ukradli so ga zelo veliko.

— **Zaradi tatvine v cerkvi** pri Praprotnem v Italiji blizu avstrijske meje je bil obojen 21letni Miha Trampus iz Kostanjevice na 16 mesecov težke ječ.

— **Neko zelo zanimivo preporočanje** glede priseljevalnega prava Združenih ameriških držav se je pred kratkim rešilo pred zveznim sodiščem države Louisiana. Dovomljivo je namreč bilo, če imajo posamezne države pravico, pospeševati priseljevanje s tem, da plačajo priseljnikom vožjo iz Evrope. Da se končno zadeva pojasa, je zvezna priseljevalna država niso upravile plačevati vožnjo priseljnikom. Ta razsoda je tudi za naše izselnike velike važnosti, ker se prav lahko zgodi, da ameriške priseljevalne oblasti zavrnejo priseljnika, katerega je kaka tamošnja država plačala vožnjo iz Evrope. Tolikov počitnik je naznanjen enak sestanek v Gorici vasi v gostilni b. Karla Ilca. Vsi prijatelji sokolstva in petja dobrodošli!

— **Pozor pred mačjo steklico.** Sedaj, ko v zadnjem času psi tako popadajo in so bile vgrizene osebe poslane v Pasteurjev zavod na Dunaj, ni izključeno, da bi tudi kaka mačka ne bila prišla v dotik s takim psom. Ker je pa, kakor znano, mačja steklina mnogo nevarnejša od pasje, se občinstvo resno opozarja, da vsak sumljiv pojav, odnosno eventualni popad, ali sumljivo opraskanje mačke takoj naznani pristojnemu oblastvu, žival same pa naj se toliko časa zapre, dokler se ne ukrene potrebnega.

— **Konja splašila** sta se včeraj na Glincah Staculovemu hlapcu Ivanu Kramariju in pridirjala naravnost pred trgovino v Šenburgovih ulicah, kjer ju je prijel g. Nikolaj Jurša. Po poti se je snelo pri vozu kolo, druge nesreče pa ni bilo. Konja sta se bila ustrašila s strehe zdrsečega se snega.

— **Dela išče** 1 strojnik (elektrotehnik, monter itd), 1 sedlar, ki je bil odpuščen iz Koslerjeve pivovarne ter več težakov in žensk odpuščenih istotam. Poizve se v uradu pripr. odb. „Narodne del. organizacije v Ljubljani“ Šenburgovske ulice št. 6, I. od 6.—7. ure zvečer.

Narodno - napredni volilci pozor!

„Arbeiter Zeitung“ poroča, da bodo ljudljanski Nemci glasovali kot en mož za socijalnodemokratskega kandidata Etbina Kristana, da je s tem zagotovljena zmaga socijalnih demokratov.

— **Rodoljubi, Slovenci, s stranko, s katero očitno gredo Nemci in nemškutarji, ne sme glasovati noben naroden Slovenec.** Zato, slovenski volilci, v soboto vsi na volišče in oddajte svoj glas narodnemu kandidatu gosp. Josipu Turku.

Drobne novice.

— Občinski sodnik — poglavar roparjev. V Priesianu na Ogrskem je bilo nedavno vlomljeno v občinski urad. Roparji so odnesli vso imovino. Sedaj so zaprli sodnika sosednje občine, ki je v družbi z nekaterimi imovitim kmeti izvršil rop.

— **Voda Neve okužena.** Zadnjedni se je zopet pojavila v Petrograhu v koleru. Preiskava je dognila, da je dal predsednik zdravstvenega urada svoječasno pometati v reko Nevo nad 10 trupel za koleru umrlih, da bi bilo manj posta z njimi. Načelnika zdravstvenega oddelka in pet višjih uradnikov so zaradi

tega zaprli. Tako poročajo nemški listi, zato pa stvar ni verjena.

— **Tožba proti Rooseveltu.** 56 ameriških senatorjev je vložilo proti bivšemu predsedniku Rooseveltu tožbo zaradi razdaljenja časti, ker jim je očital protipostavne zvezze s trusti. Senator Milos, zamorec, je izjavil, da je Roosevelt dobil 500.000 dolarjev za svoje delovanje v prilog trustom.

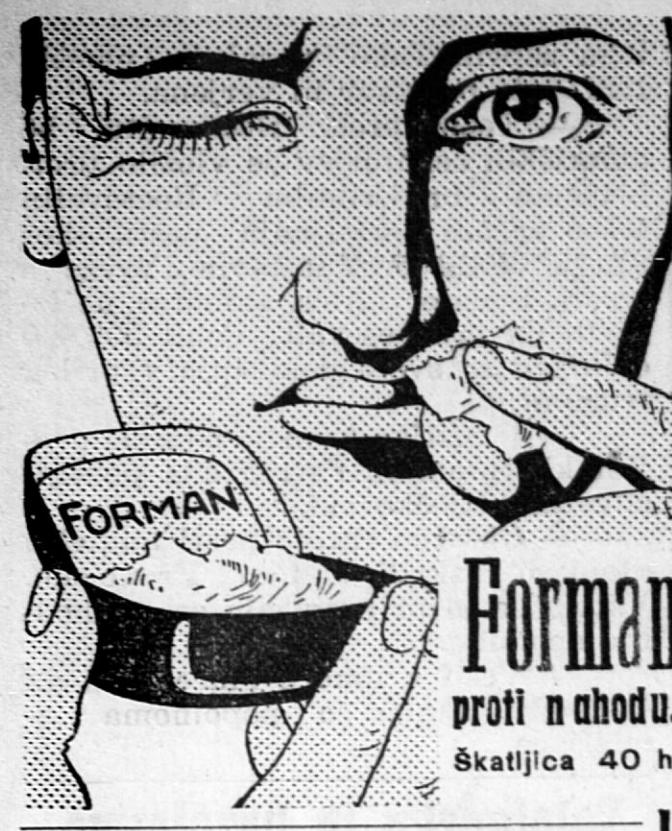
— **1 milijon kron je odnesel svetu** klijentom iz Petrograda pobegli odvetnik Klečkovski.

— **Obsežno zaroto proti angleški vladu** so razkrili v San Francisku. Vstaja se je pripravljala za prihodnjo spomlad.

— **Vesti o umoru macedonskega četovodja Panice** so popolnoma izmišljene.

Telefonska in brzojavna poročila.

— Nova parlamentarna skupina.

Za neko tukajšnjo restavracijo
se išče 4661-2
blagajničarka za točilnico.
Več posredovalnica služb Novosti
v Ljubljani, Dunajska cesta.

Raznovrstne
sanke
so na prodaj pri
M. Paklču v Ljubljani
Pogačarjev trg. 4655-3

Meteorologično poročilo.

Vreme nad morjem	Stroški	Baro-	Še	Vetovi	Nebri
Cas opazovanja	Stanje barometra	metri	Temperatura		
17. 9. zv.	734.6	08	brezvetr.	dež	
18. 7. zj.	732.7	05		oblačno	
2. pop.	731.8	12	sl. jizzhod		

Srednja včerajšnja temperatura 0.9,
norm. -1.8 Padavina v 24 urah 63 mm

**S V nedeljo, dne 20. t. m.
je trgovina odprta.**
Isti dan podarim družbi Sv. Cirila in Metoda
5% od skupljene vsote.
Angleško skladišče oblek' O. Bernatovič
Ljubljana, Mestni trg 5.

Razglas.

Vsled sklepa o kr. okrajne sodnije v Ljubljani, z dne 11. decembra 1908, oprav. štev. No V 206/8, se vrati
**v ponedeljek, dne 21. in v torek, dne 22. decembra
vselej ob 9. dopoldne**
v prostorih trgovine Roze Hafner, na Poljanski cesti št. 22 —
javna izvršilna dražba
vsega v konkurzno maso tvrdke Roze Hafner spadajočega galanterijskega
in norimberškega blaga, perila itd. 4684

Upraviteljstvo konkurznega sklopa Roze Hafner.

Preselitev trgovine.

Slavnemu občinstvu si usojam vladivo naznaniti, da sem pre-
selila sedaj na Ribjem trgu se nahajačo

MESAR JO

v svojo lastno hišo
na Francovo nabrežje štev. 7 (tik mlekarne).

Potrudila se bodem tudi odslej postreči cenjene odjemalce
vedno z najboljšim mesom pitanih volov in se priporočam za
nadaljnjo naklonjenost.

Z odličnim spoštovanjem

Marija Černe
mesarica.

4688-1

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.

Podružnica v Spljetu.

Del. glavnica K 3.000.000.

Priporoča promese na kreditne srečke
promese na srečke za regulacijo Denave
promese na ljubljanske srečke
promese na 3% zem. kreditne srečke

Podružnica v Celovcu.

Stritarjeve ulice štev. 2.

po kron 20'—
po " 10'—
po " 7'—
po " 5'50

Podružnica v Trstu.

Rezervni fond K 300.000.

glavni dobitek K 300.000
" " K 140.000
" " K 40.000
" " K 100.000

Vse 4 promese samo 10 krov.

Vloge na knjžice in na tekoči račun obrestuje po čistih 4 1/2 %.

Modna trgovina Pavel Magdić, Ljubljana, Prešernove ulice 7.

Salmijakove pastilje
preizkušene
olajšujejo hrivastost in kašelj, raz-
krajajo sliz. 4.06 5
1 škatljica stane 20 h, 11 škatljic 2 K.
Naročila izvršuje po povzetju
lekarnar
G. Piccoli v Ljubljani,
c. kr. dvorni založnik
na Dunajski cesti.
4285-8

Oprava za novorojenčke, posteljne podlage iz
kačuka.
Suknec za šivanje, pletenje in vezenje.
Gumbi in različne igle.
Različne podlage in potrebščine za krojač in šivilje
Idrijske čipke, vezene čipke in vložki.
Pajčolani za neveste, mirtvi in venci.
Damsko perilo, spodnjakrila, predpasniki in kopalne oblike.
Modroi in potrebščine za modre.
Glace rokavice in rokavice za uniformiranec
pletene, letne in zimske rokavice.
Kopalno perilo, dišavo, milo in ustna voda.
Kruča za obleko, glavo in zobe.

Srajce za gospode in dečke, spodnje hlače,
ovratniki, zapestnice, napravki in žepne rute.
Pravo Jägrovo normino perilo, srajce
Tricot, jopice in hlače.
Mrežaste in potne, jopice, srajce, čepice in
pasovi za šport.
Nogavice, naravnice, odeje in blazine za potovanje.
Kravate, gumbi za manšete.
Za lovce: telovniki, nogavice, rokavice in dokolenice.
Ogrevalci za kolena, meča, prsi, hrbot, trebuhi in glavo.
Nahrbtniki, ovratniki, rebovi
Narodni trakovi in zastave, narodne čepice,
torbice in drugi domači narodni izdelki itd. itd.

Učenec za kavardo

se takoj sprejme 4654
v kavarni „Ilirija“ v Ljubljani.
srne

so dobe v Gospodskih ulicah št. 15
v pritličju na desno. 4626 3

Primerne namestitve ali službe išče
upravni uradnik

VIII. čin, razreda z akademsko naobrazbo
(piavnik) začasno umirovilen, Hrvat, srednje
starosti in neozelenjen.
Ponudbe pod „A. pl. D.“ na upravnštvo
Slov. Naroda. 4600 3

Notarskega
kandidata

sprejme takoj ali najpozneje s 1.
januarjem 1909 notar Hudovernik
v Ljubljani. 4653 8

Nizko pod ceno

prodajam radi pomanjkanja prostora

obleke, površnike, zimske suknje in dežne plašče

3871 45 za gospode in dečke

kakor najmodernejo konfekcijo za dame in deklice.

Konfekcijska trgovina A. Lukic. Pred Škofijo
št. 19.

Od 25. novembra do 25. decembra

prodajam na svojih prostorih
v Šolskem drevoredu poleg jubilejnega mostu

Prima slanino

brez kože od prašičev iz lastnih pitalič

I. vrste kg kron 1.50

II. " " " 1.30

Meso istih prašičev:

I. vrste kg kron 1.40

II. " " " 1.20

Elija Predović.

Praktična darila za Božič in Novo leto

priporočata

Gričar & Mejač

Ljubljana, Prešernove ulice štev. 9.

4400 5

10.000 parov čevljev!

4 pari čevljev samo K 6.50.

Vsled ugodnega ogromnega nakupa se
oddala za to nizko ceno: par moških in par
ženskih čevljev, črnih ali rjavih na trakove
z močno zbitimi podplati, najnovije oblike,
dalje par moških in par ženskih modnih
čevljev, elegantnih in lahkih.

Vsi 4 pari samo K 6.50.

Za naročitev zadostuje dolgost.
4686 Razposiljanje po povzetju.

Izvoz čevljev KOHANE, Krakov št. 31.

Neugajajoče rad zamenjam.

Št. 39775. 4696

Razglas.

S tem se javno naznanja, da se
zbere glavna

Volilna komisija

za jutrišnjo ožjo volitev iz splošne
kurije v Ljubljani,

jutri, dne 19. t. m. ob 6. zvečer
v Mestnem domu.

Mestni magistrat ljubljanski
dne 18. decembra 1908.

Salmijakove pastilje

preizkušene
olajšujejo hrivastost in kašelj, raz-
krajajo sliz. 4.06 5
1 škatljica stane 20 h, 11 škatljic 2 K.

Naročila izvršuje po povzetju
lekarnar

G. Piccoli v Ljubljani,
c. kr. dvorni založnik
na Dunajski cesti.